

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Aranyfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona.
 Egész évre . . . . . 12 „
 Vidékre: Negyedévre . . . . . 5 „
 Egész évre . . . . . 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A zágrábi zendülés.

— szept. 4.

Zágrábban a horvátok agyba-főbe verik, fosztogatják, vérengző szándékkal ostromolják a szerb lakosságot. Ez a nagy felzudulás pedig azért keletkezett, mert a horvátok mindent gyűlölnék, üldöznek, ami nem horvát. Gyűlölik ennél fogva szerb testvéreiket is és a legcsekélyebb alkalmat jónak találták arra, hogy a szláv testvériség szövetségét fölbontsák és vadul nekirohanjanak a zágrábi szerb lakosságnak.

A horvát dalosok nemrég összegyűlekeztek Zágrábban és ő felségének a horvát királynak üdvözlő táviratot küldtek. Ezt a táviratot, mint nem kézbesíthetőt, a magyar királyi postának vissza kellett volna utasítania, mert horvát király nincs a világon. Ez ugyan nem történt meg; ellenben megtörtént az, hogy egy belgrádi szerb lap megtámadta e miatt és elhorvátosító szándékkal vádolta a horvátokat, ezt a támadást pedig egy zágrábi szerb ujság gunyos megjegyzések kíséretében átvette.

Ebből keletkezett az egész ribillió.

A horvátok azonnal megtorlással éltek; elhatározták, hogy Zágrábból kegyetlenül kiüldözik az összes szerb kereskedőket.

Ime tehát, ily vad aranyu a horvátok nemzetiségi gonoszsága. Ennyire elvakultak még szövetséges szerb testvéreikkel szemben is a Starcevic-párt maszlagos álmaiktól ittas horvát tuzók!

Hogy mi lesz a zágrábi zendülés vége? fog-e vér folyni? vagy pedig a katonai hatalom gyorsan elfojtja a zavargásokat? ez minket nem érdekel olyan közéről, hogy a kérdés tanulságait e körül csoportosan.

Fölötte alkalmas azonban ez az eset személy összehasonlításra.

A horvátok és velük a többi nemzetiségek egyre minket magyarokat vádolnak zsarnoki hatalmaskodással. A külföld fülébe esupa olyan műajgatás hangzik, mintha a magyar nemzet rabszolga-szija fűzné az összes nemzetiségeket és vérlázító kegyetlenséggel basáskodnék szerte nagy Magyarországon.

És amíg konok ellenségeink terjesztik rólunk a szemenszedett hazugságokat, az alatt itthon az ország valamennyi nemzetiséglakta vidékén a sajtóban, a közéletben, a társaságban és az utcán egyre sérítik, véréig lázítják a magyar önértet, a magyar zászlót, a magyar címet és hadat viselnek a magyar nyelv ellen.

Mi jámbor magyarok mindent eltűrünk; tulságos gyöngédséggel, bűnös nagylelkűséggel hagyjuk növekedni, elfajulni a nemzetiségi izgatásokat. Az oláhok, tótok, szászok és horvátok pedig markukba nevetnek és ezerféle módon, nyíltan és alattomban esorbítják jogainkat, fogyasztják millió praktikával, a megrogzött gyűlölködés szításával a nemzeti állam erejét, hatalmát kint és bent minden irányban.

Különösen irtó háborut visel mi ellenünk a horvátság, mely a szent István koronájához tartozó horvát terület mákszemnyi helyén se tűr magyar zászlót, magyar címet, magyar szót.

Ha ezeket a sérelmeinket mind meg akarnók torolni, véres kardot

A fészek.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Mikor fészkeire száll a kis madár, elhallgat éneke.

Fönt a magasban, a napfényes levegőben mint lágyan ömlő csodaforrás szökken a dal; de mihelyt a madár szárnya megéri a rejtett fészek pelyhét: a dallamok árja befelé fordul a szívbe. Még egy-két csirrenés, aztán halk járásu estívalommal ölelkezik az alkonyi esend. A dalos madár behunyja szemét és párjához simulva boldogan elszunnyad a fészken.

A mérges hegyü emberi nyelv hogyan lehet mégis oly kigyófajta, hogy amikor fészket emleget, esupa becsmerlő fogalmat köt hozzá?

Az ur hátamögött elmaradt zugoly-nak, az istenverte poros, sáros falnak a csufneve: fészek! Holott ragyogó világ-városokról köllene lázas lelkesedés mámorában azt mondani legfő magasztalással, hogy: fészek!

Nincs bájosabb a fészket rakó fürgé madárnál. Ilyenkor még a szemtelen veréb is kedves kicsi golyhó. Bosszant, ha országgyűlést ül a kerítésre kiterített fehérnemű fölött, avagy ha odatolakszik a

bugó galamboknak szórt buzaszemekre. De fészekrakás idején megszépül a szürke proletár, amint egy-egy szalmaszálért beóvakodik a felszántott rögbé.

Hát még a fecske mily édes, mikor fészket épít!

Kiesi fészek volt mindig a vágyam koronája. Néha rózsaszínű függönyök szegték, máskor fehér csipke s friss mezei virág övezte; de mindig csak fészek volt a neve.

Immár bele is kopaszodtam az élet keresztjének cipelésébe, fészekrakó ábrándjaim azért máig se hagytak el. Mert költészet és szerelem, azt hiszem, csupán egy-egy kiesi fészekben húzóhatik meg igazán. Költészet és szerelem nélkül pedig annyit sem ér az élet, mint egy eltört fazék, melyet a koldus az árok széliről az országuttra hajít.

De amikor téged megláttalak s magamnak szántalak, szépséges angyalom, mégis megdobbant a szívem és aggódva tűnődtem: lehet-e valóság az én régen megálmodott fészkeimből?

Mikor megláttalak: hófehér ruhában ragyogó voltál mint a napsugár, hódító mint az illatos álom rózsaködén tovalejtő mennyei dallam.

Mindenki téged esodált, dicsőített. Hódoló pillék röpködtek körül, üde szép

virágszál! Csak én állottam előtted remegve, némán és mig szemem mohón csüggött rajtad, lelkemben egyre az a bánat zsongott, hogy mit érne, ha el is vehetnélek, záporosta, szélzilálta, nap-sütötte kis fészekbe mégse vihetnélek.

Drága kő csak aranykeretbe való. Gyémánt mellett mit keres a fakó ólomdarab?

Ki ne ne vess, drága asszony! de bizony engem akkor szörnyü rémület fogott el arra a gondolatra, hogy a kis fészek álmáról le kell mondanom, ha téged, világszép teremtes, feleségül veszek.

Szerelmem az eget ostromolta. Meg nem állt a föld göröngyén: első otthonunkat álmodozó kedve a levegőégbe építette. Tündérország kellős közepén te begett az adélibabosvarázs-kastély, melybe te majd beköltözöl uralkodó királynénak.

Eg s föld között uszott a végtelenségben és egy pillanatra sem állt meg, úgy hogy ablakaiból egyszerre lehetett látni az egész világot, hegyet és völgyet, patakot és tengert, örökvirulásu réteket és sötét őserdőket, napot és csillagokat együtt.

Kastélyom előtt kristályból esiszolt, rózsamohával bélelt, drága gyönggyel kivert nászhintóba fogva tizenkét fehér hattyu kényeskedett. Fehér lecskék vol-

2
köllene körülhordani az országban és kikellene pusztítani a horvát fajtát, hogy irmagja se maradjon.

A magyar nemzet azonban ezt nem teszi.

És mit cselekszik a horvátság a legelső, a legcsekélyebb sérelem esetén saját fegyvertársaival? Kírabolja boltjaikat, lerombolja házaikat és életükre tör.

Ezt tartják a horvátok szerbhorvát egyeségnek, ezt — nemzeti-ségi politikának.

Mennyi tanulság kerül fölszínre ezekben a jelenségekben! Jól tennek a magyarországi nemzetiségek, ha józan bírálattal, őszinte szánom-bánommal bölcsen levonnák a következtetést a zágrábi eseményekből.

Egyiknek sincs igaz barátja ebben a hazában. Csak egyetlen egy van, akire a nemzetiségek mindenkör számíthatnak, aki jóban rosszban szerető keblére vonja, védi, gyámolítja őket — ez az egy az önfeláldozó, nagylelkű, lovagias magyar nemzet.

— szeptember 3.

Wlassics rendelete és a nemzetiségek. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek a magyar nyelv kötelező tanítása tárgyában kiadott rendelete miatt erősen berzenkednek a nemzetiségi sajtóban. Különösen a túlzó román és pánszláv lapok lármáznak és agitálnak erősen ellene. Ez a dühöngés azonban semmit sem használ. Mint meg-

bizható forrásból értesülünk, a közoktatásügyi kormány el van határozva, hogy a rendeletnek a legnagyobb eréllyel és szigorral szerez érvényt, épen a nemzetiségi lakosság érdekében, mert első sorban a különböző nemzetiségek fogják használni ennek a törvényes és mindenképpen szükséges rendeletnek, melynek végrehajtása minden vonalon szigoruan ellenőrizve lesz.

Megtámadott mandátum. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a kir. kuria II. választási tanácsa ma, Vavrik Béla elnöklésével ülést tartott, amelylyen a Jakabffy István szalkai orsz. képviselő mandátumát megtámadó petíció tárgyalását október hó 16 ára tűzte ki. Előadója Bolgár Emil bírósági elnök lesz.

Zavargások Zágrábban.

— Saját tudósítónktól. —

Zágráb, szeptember 3.

A véres zavargások még mindig rettegésben tartják a lakosságot. Alkonyatkor ismét nagy néptömeg esődült össze, melyet eloszlatott ugyan a rendőrség, de a tömeg újra összeverődött a nélkül, hogy támadólag lépett volna fel. Hét óraker egy század gyalogság és egy század dsidás vonult fel a Jellasics-térre. A pályaudvarhoz is ment katonaság, mert híre járt, hogy ott is tüntetnek.

Mialatt a rendőrség a Jellasics-térről eltávolította a tömeget, a Káptalan-téren összeverődtek a tüntetők, a kik visszaszorították a rendőröket és beverték az ablakokat. Ugyanakkor a Prilázon is nagy néptömeg gyűlt össze, a mely a szerbek ablakait beverte.

Wittas nyugalmazott százados a tömeg közé lőtt és mellbe talált egy mérszáros legényt. Minthogy a Káptalan-téren egyre fenyegetőbbé lett a helyzet, még egy század gyalogságot és egy század lovasságot kértek mire másfél század

gyalogságot és fél század lovasságot reádeltek ki a tér kiürítésére.

A Prilázon a tömeg dühe az ellen a ház ellen fordult, a melyben Wittas nyugalmazott százados lakik. Az egyre növekvő tömeg eloltotta az összes lámpákat, kitepte a falból a Pramberger-féle péküzlet ajtaját, torlaszt emelt a Kacsics-utca felé, majd szétverte a léckerítést és a deszkákkal beverte az összes ablakokat, még az első és második emeleten is. Két-két ember megfogott egy-egy deszkát és „tűz” jelszóra az ablakok felé hajította.

A kirendelt fél század dsidás kiürítette ugyan az utcát, de a tüntetők rögtön visszatértek, betörték a ház kapuját, berontottak Wittas lakásába, összezúzták a butorokat és az egyes darabokat kihajigálták az utcára. Azután a Medulics-utczába vonultak a tüntetők és az ott lakó szerbek lakásaival is hasonlóképpen bántak el. Wittas százados és neje a kerítésen át elmenekült.

A káptalan felé kiküldött gyalogság baj nélkül kiürítette az egész északi részt, Matijevics szerb kereskedő háza előtt a tömeg az épülőfélben levő esatornából hozott fadorongokkal végzi a rombolást.

*
Éjjel a következőket jelenti zágrábi tudósítónk:

Zágráb, szeptember 3. (Saját tudósítónktól.) A zavargások egyre veszedelmesebbek. Egy szerb kereskedő üzletét földig lerombolták, áruit kihordták az utcára és felgyújtották, de az odasiető rendőrség és lovasság megakadályozta, hogy az árut elégezzék. Néhány embert letartóztattak, köztük Szirovátka Hinkot a Glasz Mároda című keresztény-szociálista újság szerkesztőjét és Perszics Ivánt, a Hrvatsko Pravo adminisztrátorát. A másik rész megint kétfelé oszlott. Az egyik csoport a Rajner-utczába ment, a hol az összes ablakokat beverte, a másik rész a Dungulics-utczába Cekics Dusan boltja ele vonult és az üzletet

tak a kengyelfutók, makk-kopánesből kippattanó zöldhajtókás mákszem-gyerekek ült a bakon, hátul meg a lilioszár-leffentyükön két vadgalambszemű pajkos Amor lógatta magát.

Nagyszakállú törpék, pajzán manócskák sűrűtek-forogtak a gyémánthomokon, a selyem füben, a tükrös termekben, mindenütt a te szolgálatodra készen. Gyertyák helyett a szobákban óriás gyémántok égtek és függöny helyett hold-sugárral összevarott, virágszirmokkal átszótt ezüst ködfátyol takarta az ablakokat. A tükröfalakon márványpolcokra ültetett fehér mókusok barackokat majszoltak, a rejtelmes homályu hálófülkében pedig rózsalevelekből vetett ágy fölött gerlicék turbékoltak és lágyan imbolygott az andalító dallamok zümmögése...

Egyszer aztán ez a tündérekastély összeomlott.

A költői ábránd izzó szerelmi szenvedelemmé növekedett. Ekkor már a világváros legszebb helyén remek új palotát szántam neked. Palotám urnője te vagy. Pompás fogatok, szótlánul engedelmes szolgasereg, sorsfalat álló inasok, szakácsok, agyoncomázott termék, nesz-fogó szőnyegek, süppedő lágy zsöllék, keleti színek buasága együtt a nyugati izlés esiszolt fufangjával: mind, mind a tied lesz.

Hanem ez a vágyam is de hamar kilobbant.

Szép lelkű teremtés, te jóságos,

édes! — nem hozzád való ez a sok cifra méz-máz.

Erdei magányban egyszerű svájei házat álmodtam számodra egy csillagos éjjel. A ház fönt állt a hegyen, megszűre el lehetett látni az erkélyről; de magát a házat százados fák lombjai rejtették. Egy vak és süket öreg nő a ház egyetlen eselédje; amikor kiszolgál, se lát, se hall: éppen szerető párnak való. A házról beszélni se mertem. Majd csak a te édes szemeid szenteljék föl a szerelem hajlékát, amint esküvőnk után, a nászut mámorában, nedves ajakkal, revedező pillantással küszöböt átléped.

Hej! haj! de hol van a kis ház?

A kegyetlen számok, a kétszerkettő számai s a még kegyetlenebb emberek lerombolták. Jaj de jól tették!

Az irgalmat nem ismerők azt hitték, hogy megölik szerelmünket, ha ez a kis ház mint szívárom füstje eloszlik. Rágalmaztak, gyaláztak. Alompénzen vettem a tündérekastélyt, a fényes palotát, meg a kis házat, én szegény versfütyölő ágrószakadt! És szennyes kézzel szívem sebébe markoltak, hogy téled mindenáron elszakíthassanak. De amikor senkim sem volt, te mellém állottál és az enyém lettél.

Én hősnőm, én királyasszonyom, üdvöske szerelmem, minék átkoztam volna a rossz embereket, mikor a te jóságodat áldhattam!

Elhagyott a világ, halálra keserített

az élet és ekkor te nyakamba fontad karjaidat és remegve sugtad fülembé az édes yallomást: Meghalok utánad!

En nem tudom hogyan történt, de karöltve mentünk a harmatos uton. A nap leszállt, a mezei munkások hazafelé halagtak, az égen foszladozni kezdtek a felhők. Zizegő kalászkok közül bólogattak felénk a buzavirágok, a fűszálakon esőcseppek csillogtak, mi pedig egymásra néztünk és sirva fakadtunk.

Fejünk fölött fészkekre siető madarak suhantak el. Megfordultunk és álmódzó lépésekkel indultunk haza. Valami csodás erő vonzott, bekötött szemmel se tévedtünk volna el.

Otthon várt reánk az én egyszerű árva szobám.

És amikor besurrantunk szerelmi üdvösségünk e csöndes templomába, lábaidhoz omoltam és lázasan suttoztam:

— A fészek! a fészek! Az én kisesi fészke! —

És azután is, ott a te tisztaságod üdvözítő áldozatával megszentelt szobácskában, közel az éghez és közel tehozzád, egyre azt rebegtem:

— Ez a mi fészke, édes párom, szép kis feleségem!

Te pedig nem szóltál semmit: ajkad némán ajakamra tapadt...

Mikor fészke-re száll a kis madár, elhallgat éneke...

teljesen lerombolta elpusztította. Más csoportok más utcákban járták sorra a szerbek lakásait és gyújtogatók módjára garázdálkodtak bennök. Csuk kereskedő szőlőjét teljesen elpusztították és borát kifolyatták. Mialatt a rendőrség és katonaság a város külső részein volt elfoglalva, a tüntetők az Ilicán lévő Szerb Házban megtámadták Jovicsics kereskedő üzletét és kifosztották kirakatát. — Hír szerint a tüntetők kívülről is kaptak segítséget parasztok és más elemek személyében. Vittas háza előtt valósággal őrt állott a tömeg és a mikor a százados ma reggel hazajött, a tömeg megrohanta az öreg embert, a ki a szomszéd házba menekült a nép dühe elől. De a tömeg annak a kapuját is feltörte és az öreg embert rimánkodása dacára kivonszolta a házból és végig hurcolta a Kaesics-utca folytonos útletek között. A Kaesics-utca és az Ilica sarkán már halottnak vélte a tömeg a szerencsétlen embert és otthagya az utcán. Megint sok letartóztatás történt. A letartóztatottak között több asszony van, a kik a feldult üzletekben fosztogattak.

Zágráb, szeptember 3. (Saját tudósítónktól.) Egy nyugalmazott századost, a kit a zavargók iszonyuan megverték, a rendőrségre hozták, a hol letartóztaták és rövid kihallgatások után kórházba vitték, mert nagyon súlyos sebekkel van borítva. Az éj folyamán 48 embert tartóztattak le, köztük két sebesültet. A ma délelőtt folyamán az Ilicán Markovics kereskedő kifosztott boltja előtt nagy néptömeg gyűlt össze. A rendőrség szétoszlásra szólította fel a tömeget, a mely azonban nem akart engedelmessé válni a parancsnak, mire az Ilicát lovassággal elzárták. Erre azután a tömeg szétfutott, mire a kordont ismét megszüntették. A város legfontosabb pontjait katonaság szállta meg. Délután még három zászlóalj katonaság érkezik Zágrábba.

Zágráb, szeptember 3. (Saját tudósítónktól.) Wittas százados a késő esti órákban belehalt sebeibe. A lerombolt utcáknak valósággal forradalmi képe van.

Zágráb, szeptember 3. (Saját tudósítónktól.) A horvát hivatalos lapban kihirdették a statáriumot. Számos szerb polgár falragaszokon kér bocsánatot a horvátoktól az elkövetett sértésekért. A horvátok győzelmi mámorban a várost follobogózták. A rend helyreállása ezek után remélhető.

Két öngyilkosság.

Saját tudósítónktól.

— szept. 4.

(Öngyilkosság a halálos ágyon.)

A debreceni öngyilkosságok történetében mélyen megrendítő a tegnapi öngyilkosság szomorú hősné: Magyar Józsefné a története.

Halálos kórtól megkínózva, elgyötörödvé fogott fegyvert a halálos ágyán, árván hagyva két kis gyermekét, a kik most már jó szívű emberbarátok kegyelmére vannak utalva.

Magyar József éveken keresztül Sövényi István helybeli szabómester Szent-Anna utcai üzletében dolgozott mint segéd. A törekvő, szorgalmas em-

ber éjszakát-nappalt ott töltött munkája mellett családja jóvoltáért s miután felesége meghalt, két anyátlan gyerekéért, akik közül az egyik 11, a másik 14 éves.

A nyáron azután költözködés alkalmával meghült az ezelőtt ép, egészséges ember s gyorstüdőlobot kapott. Egyre sorvadt, míg nem hetekkel ezelőtt csonttá bőrré aszalódva, ágyba feküdt. Az orvosok már régebben kimondták rá, hogy megfog halni s jól tudta ezt a szegény beteg is, aki bele is törődött az elmúlás gondolatába, csak azon töprengött, hogy mi lesz a gyermekeivel, akik az ő halála után teljesen segítség nélkül maradtak volna.

Mikor azonban szóba hozta a gyermekei sorsát Sövényi Istvánnak, az kijelentette, hogy a két kis árváról s további sorsukról ő fog gondoskodni, az egyiket magához veszi, a másikat pedig, róm. katolikus lévén, — beadja a Thezeziánium leánynevelő intézetbe.

Talán az a vigasztaló tudat, hogy gyermekei nem maradnak teljesen elhagyatva, érlelte meg a beteg ember agyában azt a gondolatot, hogy öngyilkos lesz. Elég az hozzá, hogy tegnap hajnalban levánszorgott ágyáról s még a régi, jobb időkből megmaradt forgó pisztolyával föbe lőtte magát.

A vele egy szobában alvó két kis gyermek ijedten rebbent fel a lövés zajára. Mire a háziak elősiettek, Magyar József halott volt. Mindössze két-három nappal hamarabb, mint ha sötét tervét nem hajta végre.

Az asztalon egy kis papírszeleten, kusza írásban ez volt olvasható:

— *Másképp nem lehetett, végeztem, mert a halál rám nézve csak megváltás.*

A rendőrség is megjelent a színhelyen, de a rendőrorvosnak már nem akadt dolga.

A 45 éves Magyar József két árváját Sövényi István vette pártfogásába s ő temetteti el az öngyilkost, gyűjtést indítván a temetés költségeire.

Ez a Magyar József szomorú életének története.

(Szegény elől a halálba.)

Szarvas Zsuzsikának hívták. Egyszerű, ugyszólván mindennapi a története s a jó ég tudja — mégis megható. Fiatal volt, szép volt. Szeretett egy ifjút lángolóan, husz esztendősen minden szerelmével. Együtt ültek holdvilágos nyári estéken a boglyák tövében, együtt ábrándoztak a *Göncölszék* járását figyelve éjszakákon keresztül. A tüzes legényesök hevében elhervadt a tanya rózsaszála. A fiatalság bája eltűnt a még nemrég piros leányarcáról s a szerelmek találkozója mind esősebb, mind bánatosabb lett. A szerelem bűne szomorúvá tette a gerlepart. A leány szegénypirban égve, sugva vallotta be a cifraszűrös *Romeónak*, hogy a pirosesőrös madár ajándékkal fenyegeti s hozzátette azt is, hogy nem éli túl a holnapot.

Hiába volt a legény vigasztaló szava, hiába kérlelte, hiába biztatta — Szarvas Zsuzsi halálra készült... Szavának is állott.

Tegnap hárman voltak odahaza mindössze a *szoboszlói* tanyán. A halni vágyó maga akart maradni, kis öcsését, meg a szolgáléányt játszani küldte a tarlóra. Ezek szót is fogadtak s így zavartalanul vihette véghez, a mit tervezett.

Mire a kis legény, játszótársával V. Kiss Zsófiával visszaért a tanyába — már

halott volt a szerelem áldozata. Az istálló padlásán akadtak rája s egy szomszédember Csirkés Sándor vágta le kihült testét az istrángról.

Apja Szarvas Miklós azonnal jelentette az esetet a hatóságnál, mely a hulla felbontását rendelte el. Temetése ma délután öt órakor lesz.

Szarvas Zsuzsának ez a története.

Szökési kísérlet a fogházból.

— *Harc a fogházörökkel.* —

— szeptember 4.

Vakmerő szökést akart elkövetni négy cigány-rab tegnap a helybeli kir. törvényszéki fogházban.

A négy rablásért és lopásért elítélt cigány mindenike, az ország összes büntető hatóságai előtt hirhedt Rostás cigánycsalád ivadéka.

A szökést a Rostás Sándor terve szerint akarták végrehajtani.

Este 6 órakor, mikor az örök fel szokták egymást váltani, egyik ór a fogház folyosójáról a törvényszéki hivatalokba vezető folyosó ajtaján távozott. A négy cigány utána ment s mintha ez a legtermészetesebb dolog lenne, kiment a fogházór után az ajtón.

Egy pillanat múlva a négy cigány betörte a folyosóról a nyomdába vezető ajtót s a másik pillanatban az ablakon keresztül kijutottak az udvarra.

Csak hogy ekkorára már a fogházór, aki a lármára figyelmes lett, felverte a többi örököt s a cigányok egy perc alatt szuronyos örökkel voltak körülvéve.

A szabadulás reményéről azonban még ekkor sem mondtak le. *Kést rántottak elő s nekirontottak a fogházöröknek valóságos harcot rögtönözva.*

Az örök azonban lefegyverezték a vakmerő cigányokat, a kik közül Rostás Sándor a harc hevében jelentékeny sérüléseket kapott.

A négy cigányt a tettükért most külön is felelősségre vonja a kir. ügyészség.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: Tiborc.

— szeptember 4.

(Piros róza, fehér szegfű.) Boldog emberek nyári vándorlása oly hamar véget ér, mint az álom. Erdély csodás vidékeitől, a Tatra bűbajos völgyeitől, a Balaton partjától, meg a híres svájci tavaktól sietve bucsuznak a hazafelé esomagolókat. Busan zengik a dalt: Alig jövök, már újra elmegyek!

Nagyvárad képviselőjének a felesége szintén a napokban tért haza. Ő beszélt el nekem ezt az uti kalandját.

Sváje felől jöttek a férjével. A vonatok zsufolásig telve. Végre is egy fülkét találtak, melyben csak egy öreg ur ült. A szép asszony beövakodott a szakaszba.

— Bocsánat, ez bérelt szakasz! De asszonyom, ha nincs más hely, üljön be. Férje azonban legény szives a folyosón maradni.

Önagysága megköszönte a szivességet és beült.

A következő állomáson egy vadászház ur szállt be. Piros róza volt a gomblyukában.

Az öreg ur gyorsan felugrott és mély tisztelettel meghajolt.

A BIKÁ szálloda bérletének megszűnése miatt

az összes berendezések és felszerelések hátralévő részei u. m. *kávéházi márványasztalok*, finom fehérre festett *vaságyak*, *madráczok*, *ezüstneműk*, *függönyök*, finom *flanell takarók*, *paplanok*, *tollpárnák* sat. úgy mint eddig d. e. 11-12. d. u. 3-6 óra közt állanak megvásárlás céljából az igen tisztelt **Bika szálloda** bérletársaság. vevőközönség becses rendelkezésére.

— Bleiben Sie nur sitzen, Paar! (Csak maradjon ülve, Paar!)

A szép asszony gyorsan megértette a helyzetet.

Ha ez az inkognitó utazó öreg ur Paar gróf altábornagy, akkor a piros rózsás — királyi herceg.

A piros rózsás ur azonban oly szíves és kedves volt a bérelt szakasz vendégéhez, hogy csakhamar megbarátkoztak és a szép asszony magyar szóra tanitgatta a névtelen fenséget.

Mikor pedig a piros rózsás ur kiszállt, a piros rózsás emlékül a képviselőné keblére került.

A gyorsvontat robogott Magyarország felé.

Bécsben a képviselő ur átszállt nejével egy budapesti vonatra. Ezen is kevés volt a hely, az utasok egymás hegyén-hátán szorongtak.

Nagy kutatás után Barabásék végre találtak egy üres fülkét, melynek függőyei mögött egy ur heverészett. Fehér szegfű illatozott a kabátján, lábait ellenben fölrakta a szemközt levő két ülésre.

— Nem látják, hogy ez a szakasz el van foglalva! — kiáltott mogorván a hat ülésen utazó uraság és becsapta orruk előtt az ajtót.

— Itthon vagyunk már, édes hazám! — sóhajtott föl a szép asszony.

A fehér szegfű pedig ott begyeskedett tovább a gummi-talpu gavallér szürke kabátján...

(Jó házból való fiu.) Hajas Nagy Gábor uram behallag a hetivásárra. Megveszi a megvenni valókat; azután felhörpintvén némely poharakkal a Péter Pál borából, elindul egy kicsit bámészkodni.

Végig jár a kívánatos piac-utcán és sorra bámulja a nagyablaku boltok tarka, cifra, drága holmiját.

Eközben fennakad a szeme egy irott cédulán, mely ottan lóg a László Albert könyves boltjának ablaküvegjén belül.

Jó házból való fiu tanulónak fölvetetik.

Ejnye ni! Az ő Pista fia papnak is beváló eszes gyerek, jó lenne a lelkem Pistát ide behelyezni.

Némi fejkavarás után Hajas Nagy Gábor uram becsoszsan a boltba.

— Ide kell az a fiu!

— Ide. Van talán arra való fia?

— Vóna biz' a! Derék, szorgalmatos, istenfélő, tudós gyerek.

— Hát hozza be.

— Nem lehet ám tavaszig.

— Aztán miért?

— Mert ide egy jó házból való fiut keresnek. Az én házam fedelét pedig veszettül lerángatta a szél és csak jövő tavasszal telik a reperációra.

(A törzspohár.) A kapitány ur hivatalában fölötte szigorú; ellenben elnöke egy söröző asztaltársaságnak, ahol csak úgy ömlik belőle az elmesség. Hauer Berci a megmondhatója, mennyi sziporka pattant ki már a kapitány ur szelleméből ama kerek asztal fölött.

A kapitány urnak természetesen az ő törzsasztalánál — törzspohara is van. A világot sem iszik másból; hiába, törzspohár nélkül nem jó a sör!

Van pedig egy rendelet, melynek értelmében a kocsmákban minden poharat, amely hiteles mértékjelzővel ellátva nincs, el kell kobozni.

Tegnap a kapitány ur, egyéb sürgős ügyhiján, kiböngészte ezt a szabályrendeletet és nyomban szétküldött néhány hivatalos férfiut a magyar korona nélkül szükölködő poharak elkobzására.

Mikor aztán az öreg óra elütötte a tizenegyet, a kapitány ur szokás szerint átsétált egy pohár friss söröcskére a törzsasztalához.

Szabó Gyula a legkisebb pöttön ilyenkor hozni szokta rögtön a habzó sört.

Most is hozta.

A kapitány ur azonban, amint a poharat megpillantotta, vésztiljóslo haraggal rivalt rá:

— Hol a poharam, gyilkos!

— A törzspohár?

— Eltörted ugy-e?

— Nem én, kapitány ur! Hanem itt jártak délelőtt a vizsgáló rendőrök és — elkobozták.

H I R E K.

N a p l ó.

Szept. 7. A torna- és kerékpár egyesület orsz. verseye.

8. Ugyanez. Második nap.

9. A főiskola összes tanszakaiának ünnepies megnyitása.

14. A keresk. és iparkamara székházavató ünnepe.

15. Az ország keresk. kamaráinak kongresszusa.

16. A kamarák kirándulása M.-Szigetre.

17. Kossuth-ünnep Debrecenben.

18. A Wesselényi-szobor leleplezése Zilahon.

19. Kossuth-ünnep Budapesten.

20. Francia ujságírók látogatása Debrecenben.

25. A színházi évad megnyitása.

28. A tűzoltó-egyesület 25 éves emlékünnepe.

Okt. 1. Nemzetközi diákkongresszus kirándulása Debrecenbe.

* Főispánunk itthon. Puky Gyula, Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város főispánja e hónap hetedikén tér vissza stájerföldi furdözéséről, hogy a közigazgatási bizottságok üléseit vezethesse.

* Dobiecky Sándor hazatérése. Dobiecky Sándor országgyűlési képviselő Bágyonból, ahol a nyarat töltötte, e hónap 6-án Debrecenbe érkezik, hogy személyesen fogadhassa s üdvözölhesse az országos sportversenyek vendégeit, mint a debreceni Torna- és Kerékpáregyesület elnöke.

* A nemzetközi diákkongresszus Debrecenben. A III. nemzetközi diákkongresszus, mely szept. 24-től okt. 1-éig Budapesten lesz, — mint tudjuk — egy napot nálunk tölt el, Debrecenben. A mi magyar városunkat és a külföldön hires hortobágyi pusztát akarják megmutatni az idegeneknek, kik a világ minden részéből fognak összeseregleni. A debreceni rendezőség mindent megtett, hogy emlékeztetéssel tegye ezt az egy napot, melyen a debreceni vendégzeretetet igénybe veszik a világ művelt ifjúságának képviselői. A program teljesen nem állítható össze mindaddig, míg Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter s különvontatra vonatkozó határozatát nem közli, melyen a vendégek hozzánk jönnek; főbb vonásokban azonban már meg van állapítva. Most pedig egy francia szövegű meghívót küldtek szét az összes főiskoláknak, melyben meleg hangon szólítják fel a

kiküldötteket a kiránduláson való részvételre. E felhívás közli egyúttal főbb vonásokban a programot is s öpen ezért városunkban is több helyen kifüggesztik. Magyar fordítása ez:

A III-ik nemzetközi diákkongresszus debreceni kirándulása.

Kedves kollegák és testvérek! A mint tudjátok, szeptember hó 24-én kezdődik a III-ik nemzetközi diákkongresszus Magyarországon fővárosában, Budapesten.

A rendezőbizottság fölvette programjába a debreceni kirándulást is, hogy megmutassa nektek ez ősi magyar város főiskoláját, nevezetességeit, különösen a nagy rózaságot, a Hortobágyi pusztát számtalan nyájával, meneseivel és a pásztorok romantikus életével.

Debrecen város közönsége örömmel vette hírül a kirándulás tervét és lelkesedéssel fogad benneteket.

A debreceni rendezőség tehát a legszívesebben üdvözlétet küldi hozzátok és kér titeket, hogy a kik eljöttök Magyarország fővárosába tanácskozni a fontos kérdések felett, melyek a diákság életét érintik, — vegyetek mindnyájan részt e kiránduláson, mely körülbelül szeptember 26-án lesz és programjának főbb pontjai ezek:

Kirándulás a Hortobágyra. Reggeli a hortobágyi csárdában. Visszatérés Debrecenben. Fölvonulás a Szabadság szobor elé. (A vendégek üdvözlése, a szobor megkoszorúzása). Tisztelet a város polgármesterénél és a főiskola igazgatójánál. Séta a városban. Debrecen város diszebédje. Visszatérés Budapestre.

* Szeptemberi nyár. Forróság van az egész országban, verejtékfacsaró napsütés, mintha csak most indulnánk neki a nyári kánikulának. A megkészt szőlő rohamosan érik, de az utcákon nyoma sincs még annak, hogy ősz felé jár az idő. Világos nyári ruhában sétálnak a nők, az urak is furdőre készülő állapotban törülgetik izzadt homlokukat. A Margit-fürdő pompás nagy uszó-medencéjében akkora a lubickolás, hogy nyár derekán se volt különb! A szeptemberi nyár heve odajuttatja a hűtőködni öhajtókat sereggestül. A nagyerdő csodaszép berkeiben is valóságos nyári hangulat zaja zsong-bong. A friss levegőn lelkesen szavalgatják Petőfi szeptemberi versét: Még nyílnak a kerti virágok!

* Közigazgatási bizottsági ülés. Debrecen város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága e hó 10-én ülésezik Puky Gyula főispán elnökletével a városháza nagytermében. A bizottsági ülés tárgyait a rendes havi jelentések képezik.

* Sorshúzás. A helybeli görög katolikus egyház új temploma építésének javára rendezett tárgysorsjáték huzása vasárnap, e hó 7-én délután három órakor lesz a városháza nagy tanácstermében. A sorshúzás nyilvános lévén, érdeklődők szívesen láttatnak.

* Kis Péter elfehéredése. Az államhivatalnokoknak és családtagjaiknak kiállított kedvezményes menetjegyekkel sok visszaélés történik, miután az ilyeneken arckép nem lévén, sokszor nehéz vagy éppen lehetetlen ellenőrizni az utazók személyazonosságát. Egy ilyen sántikáló urasággal történt meg a Püspök-Ladány—debreceni vonalon a következő mulatságos eset. A valódi tényállást sejtő kalauz beszédebe ereszkedik a mítsem sejtő féljegyes urasággal:

— Debrecenből utazik uraságod?

— Igen, igen, onnan jövök.

— Hogy tetszik a város?
— Szép, szép, mindenese-re; a Piac-utca határozottan imponáló.
— Mintha már ismerném uraságot, mintha emlékezném az arcára... a nevem Nagy Pál, vonatvezető.

— Örvendek, Kis Péter a nevem. (Kézsorongatás.)
— Kérem a jegyet. (Kis ur gyanutlanul átnyújtja a kedvezményes jegyet.) De hisz ez Fehér János nevére van kiállítva.

Kis Péter erre — elfehéredett.

* **A kis fiu meséje.** Megirtuk, hogy Deli István 14 éves kis fiu kezét a Mórítz-telepen egy ismeretlen borbélysegéd meglötte. Így adta a dolgot legalább elő a kis Deli István a rendőrségnek, mely a nyomozást ebben az ügyben megindította. A megejtett vizsgálat eredménye pedig az, hogy a kis fiu nem mondott igazat, miután Nagy István nevű kis barátja, a kivel a végzetes napon együtt töltötték a délutánt, bevallotta, hogy egy katonalöveget kerített valahonnan Deli István s mikor azt elsütötték, akkor lőtte el a golyó a Deli ujjait.

* **A Kossuth ünnep előkészítése.** A szeptember 17-én tartandó debreceni Kossuth ünnep előkészítő nagybizottsága által kiküldött világitási albizottság Körner Adolf tanácsnok elnöke alatt pénteken, e hó 5-én ülésezik a városháza nagytermében. Az értekezlet a kivilágítás és lámpionos körmenet ügyében határoz.

* **A vendégszoba titka.** László András debreceni lakos nyáron keresztül kint lakik a szőlőben. Tegnap azonban bejött, dolgait elvégzendő, a városba s este betért Rustyán Györgyné csapó-utcai korezmájában, ahol külön szobában mulatott a korezmárosnéval s annak fiatal Róza nevű neveltleányával. Virágos jó kedvvel mulatoztak éjjel tájig, mikor is László haza akart menni: Rustyánné azonban szíves vendégszeretettel felajánlotta a gavallér mulatónak a vendégszobáját, unszolva, hogy háljon ott. László András ott is töltötte az éjszakát, — melytől azonban kinos tapasztalásokat szerezve kelt fel. Nemcsak nehezen tudott elaludni, hanem reggelre el is loptak 35 koronát a zsebéből. A rendőrség elé kerülvén a dolog, nyilvánosságra került azután, hogy mi történt az éjjel? A pénz megkerült, Rustyánné vette el, de azt állítja, hogy csak azért, nehogy más lopja el, mert ő a korezmája jó hírnevére nagyon féltékeny.

* **Magyar kártyabarlag New-Yorkban.** Amerikai lapokban olvassuk, hogy ott egy kártyabarlangot fedeztek fel, a melyet magyar emberek tartanak fenn. Szóval a magyar ember messze idegenbe is hű marad a tradíciókhoz, Reding Itelhez s a festett Tell Vilmosokhoz s azokat a dominiumokat, a melyeket itthon elkártyáztak a tengeren túl, ugyancsak kártyán akarják visszaszerezni.

* **Szemleuton.** Gróf Csánky Zsigmond esendőrhadnagy tegnap 3 heti szemleuttra utazott, mely idő alatt a kerületbe tartozó esendőrségeket fogja megvizsgálni.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be: Farkas Lajos ev. ref. 2 hónapos, Balogh, névtelen I napos, özv. Tóth Lajosné ev. ref. 44 éves.

* **Romlott szalonna.** Megirtuk tegnap, hogy egy vidéki asszony feljelentést tett Böszörményi Pál hentes ellen, akitől állítólag 12 és fél kiló romlott húst vett. A rendőrségen azonban kiderült, hogy panaszosnak igen gyöngő

az emlékező tehetsége, miután voltaképen a romlott szalonna Juhász Károly csapó-utcai hentes tizletéből került ki. Juhászt a rendőrség igen szigorú büntetésben részesítette.

* **Elgázolta a szekér.** Tóth Istvánné helybeli lakos tegnap a Csicsogó-téren járva nem vette észre, hogy a Csillag-utcából egy szekér akar befordulni a Csapó-utca. Mikor észrevette, akkor meg már késő volt. Elgázolták a lovak, jelentékeny sérüléseket szenvedvén a szegény asszony.

* **Lakást keresek.** Azonnal elfoglalható szép 3—4 szobás lakást keresek oly földszintes uri házban, melynek keretes udvara van. Ajánlatokat a Szabadság kiadóhivatalába kérek.

* **A magyar dal és a zene társaságát** a Dréher sörösarnokban naponta nagy közönség hallgatja, óriási tetszést keltenek s minden énekszámot hatalmasan megtapsolnak. Belépti-díj nincs.

* **Az iskola idény kezdetén** ajánlom kitünő minőségű és nagyválasztékú kalap és fehérműimet, fiuk részére; ugyszintén ujdonságaimat uridivat cikkekben. Békés Lajos kalap és uridivat üzlete, Debrecen, Piac-utca, Dr. Ujfalussy ház.

* **Dr. Winkler Jenő egyet. orvostudor** fogorvos, nyaralásából hazatérve megint megnyitotta Kossuth-utca 26. szám alatti fogorvosi műtermét.

* **Az iskolai és őszi idény kezdetén** ajánljuk kitünő minőségű házilag készített női, férfi és gyermek cipőinket, valamint esizmáinkat mérsékelt áron. Női és férfi cipők 250-tól felfelé. Leányfiu és gyermekecipők minden árban. Mandel és társa kizárólagos cipő üzlete Debrecen, Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház.

* **Tekeasztal.** Jókarban lévő ujonnan behuzott tekeasztal (billiárd) jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítást ad: Bárdos Géza közgazdasági bank.

* **Az őszi idény kezdetén** ajánlom a m. t. közönség szíves figyelmébe kalapos műhelyemet, ahol mindennemű férfi és fiu kalapok készítését, valamint férfi, női és gyermek kalapok átalakítását a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett eszközölöm. Békés Lajos kalapos műhelye Piac-u. 44., az udvarban.

TANÜGY.

* **Magán énekiskola.** Zivuska Ferencné énektanár magánóráira beiratkozásokat e hónap 8-ától kezdve fogad el a délutáni órákban, Szent Anna-utca 6. szám alatt. Jeleutkezőket csak korlátolt számban vesz föl; miért is ajánlatos a mielőbb való beiratkozás.

SPORT.

* **Országos versenyek Debrecenben.** Az új sporttér vasárnapi megnyitójára vonatkozólag Lasz gallner Kálmán a versenyrendező Debreceni Torna és Kerékpáros-Egyesület ügyvivő alelnöke értesítést tesz közzé a mai napon. Az értesítés szerint a vendégek zöme Jász Géza tornaszövetségi titkár vezetésével 7-én, vasárnap d. e. 11 óra 44 perczkor érkezik városunkba. Az állomáson Dobiecki Sándor orsz. képviselő, egyleti elnök az egylet nevében, Komlóssy Arthur polgármester-helyettes a város nevében üdvözli az érkezőket. Vasárnap ebéd à la carte az Angol

Királynő, hétfőn a Bika vendéglőben: vacsora mindkét nap a vasuti állomás éttermében. — A hétfői vacsoránál a díjak kiosztása.

Hétfőn délelőtt a budapesti vendégek megkoszorúzzák a honvéd sirokat.

Hogy a fogadás minél ünnepélyesebb legyen s a vendégek városunkban jól érezzék magukat, kéretnek az egyleti tagok úgy a fogadásnál, valamint az étkezésnél megjelenni és hétfőn a vendégeket a városban kalauzolni.

A vendégek nagy része a Torna-sarnok helyiségeiben lesz elszállásolva. Ha valaki vendéget kíván szállásra fogadni, sziveskedjék azt az elnökséggel (Tisza-palota I., 7.) tudatni.

IRODALOM.

* **Uj lap Debrecenben.** Szeptember hó 14-én új szaklap indul Debrecenben Hazai ipar és kereskedelem címmel, mely a debreceni kamara területén a kereskedők és iparosok érdekeit fogja hűségesen szolgálani. Az új lap, melyet Szentmiklósi József derék hírlapíró társunk szerkeszt, vasárnaponként fog megjelenni s előfizetési ára epész évre 12 korona lesz.

SZÍNHÁZ.

— (Az opera — operett-színház.) A magyar királyi opera egy idő óta rendszeresen fölvette műsorába az operetteket. Eddig színre kerültek a Hoffman meséi, Angot és Denevér című operettek, az idén pedig Rip van Winkle bemutatását tervezik. Ezekon kívül az operák közül is leginkább a könnyű vig operák vannak műsoron, úgy, hogy Mäder igazgatása alatt m. kir. operaház lassan operett-színházzá változik.

— (A rózsabimbó és a méh.) Jellemző a fővárosi színházak izlésére, hogy egyértéktelen elesélt angol daloeska, melynek Rózsabimbó és a méh a címe s melyet nálunk a Tarka Szinpad vendéglői szinpadán mutattak be, két színházat is arra izgatott, hogy ezen a címen darabot adjon elő. — Krecsányi Ignác ugyanis Rózsabimbó és a méh című darabot akart bemutatni a budai szinkörbe: erre Zoltán Jenő, a Magyar Színház új vezetője levélben bejelentette e címre elsőbbségi jogát. Krecsányi bölesen engedett; ennél fogva a Magyar Színházé marad a dicsőség, hogy a Rózsabimbó és a méh című remeket előadhatja.

TÁVIRATOK.

A király ajándéka.

Karlsbad, szeptember 3. (Saját tudósítóuktól.) A király magánpénztárából 30.000 koronát adományozott a természettudósok és orvosok karlsbadi gyűlésének tudományos céljaira.

A képviselőház költözése.

Budapest, szept. 3. (Saját tudósítók távirata.) Ugy volt, hogy a képviselőház hivatalai szeptember hónap elején költözködnék át az új parlamentbe. A hol már minden képviselőházi helyiség teljesen rendben van. A költözködést már minden képviselőházi helyiség teljesen rendben van. A költözködést már e hó 8-án akarták megkezdeni, de most

másként határoztak. Míután ugyanis mind *Apponyi Albert* gróf, a képviselőház elnöke, mind *Csávossy Béla* háznagy e hó 15-én érkezik vissza Budapestre, ennek következtében a költözködést is szeptember 15-ére tűzték ki. A költözködés 8—10 napig fog tartani. Ugyanekkor folytatja *Csávossy Béla* háznagy *Vaszilievics János* fővárosi gazdasági tanácsossal a régi képviselőház átadása tárgyában megindított tárgyalásokat, a melyek előreláthatólag eredményre is fognak vezetni.

Keleti Gusztáv halála.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Keleti Gusztáv* az országos mintarajziskola és tanárképző intézet igazgatójának temetése esütörtökön, f. hó 4-én délután 4 órakor lesz. A részvét az elhunyt művész iránt általános s özvegyéhez az országos képzőművészeti tanács meleghangú részvényilatkozatot intézett, melyet *Zsilinszky Mihály* államtitkár, elnök és dr. *Lippich Elek* min. tanácsos, ügyvezető előadó irtak alá a tanács megbízásából.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Keleti Gusztáv* családja ma bejelentette a rendőrségen, hogy *Keleti* nem halt meg természetes halállal, hanem öngyilkosságot követett el. A jeles művészt gyógyíthatatlan tüdővész sorvasztotta, ezért elkeseredésében vált meg az élettől. Fegyvert fogott maga ellen, jobb halántékába lőtt és azonnal meghalt. Az öngyilkosságot az első megdöbbenés hatása alatt a család eltitkolta, de most bejelentette. A kitűnő művész öngyilkosságának híre általános feltűnést keltett.

Véres karpárhaj.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónktól.*) *Bartha Miklós* és *Asbóth Jenő* provokáltatták *Beniczky Ödönt* az *Alkotmány* munkatársát. A segédek sors-huzással állapították meg, hogy kiverekedjék kettőjük közül *Bartha béna* karjára való tekintettel elhatározták, hogy ha a sors *Barthára* esik, úgy pisztollyal verekednek. A sors *Asbóthra* esett, ki délután verekedett *Beniczkyvel* az *Atletikai Club* vívótermében. *Beniczky* lapos vágást kapott fejére, míg *Asbóth* hatalmas vágással fején sebesült meg, úgy hogy harképtelenné vált, mire a párhaját a segédek befejezettnek nyilvánították.

Kossuth Lajos szobra.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónk távirata.*) A képviselőházhoz *Gömör-Kisbont vármegye* törvényhatósága ma azt a kérelmet terjesztette be, hogy mielőbb állítsák föl *Budapest*en *Kossuth Lajos* szobrát.

Kecskeméthy levelet irt.

Veszprém, szeptember 3. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Kecskeméthy Győző*, aki a fővárostól félmilliót lopott el, most egyszerre két levelet irt *New-Yorkból* *Veszprém*ben lakó szüleinek. A szülők felismerték fiuk keze irását. A vizsgálóbíró lefoglalta és *Budapestre* küldte a leveleket.

Hivatalos jelentés a termésről.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónktól.*) Ma délután megjelent a földművelésügyi kormány hivatalos jelentése a világtermésről. E szerint Magyarország a remélnél jobbak a kiviteli kilátások. Ausztria ezidén nagyobb bevételre fog szorulni. Az ideai világtermés általában mindenütt jobb a múlt esztendőnél.

Letartóztatott pénzhamisítók.

Temesvár, szeptember 2. (*Saját tudósítónktól.*) Az itteni pénzszekrénygyárban a rendőrség négytagú pénzhamisító bandát fedezett fel, a mely huszfilléreseket és koronákat gyártott. A banda feje *Horváth Alajos* újpesti születésű fém-munkás.

A nagybeteg cárné.

Pétervár, szeptember 3. (*Saját tudósítónktól.*) A hivatalos lap jelentése szerint *Feodorovna Alexandra* cárné terhesége koraszüléssel végződött, a mely komplikáció nélkül folyt le. A cárné hőmérséklete és érverése rendes.

A német császár Posenben.

Posen, szeptember 3. (*Saját tudósítónktól.*) A császár meghívására tegnap este ideérkezett *Cserkóv* varsói főkormányzó, továbbá a III. *Frigyes* Vilmos nevét viselő pétervári testőrgyalogezrednek parancsnoka, egy ezredese és 16 tisztje.

A francia hadgyakorlatok.

Toulouse, szept. 3. *Brugere* tábornok tegnap a nagy hadgyakorlatok alkalmából itt időző idegen tisztek és francia tábornokok tiszteletére ebédet adott. Az asztalfőn az asturiai herceg ült. A herceget élénk óvációkban részesítették.

A banketten *Brugere* tábornok biztosította az idegen tiszteket, hogy munkájukat megkönnyítik és poharát a képviselt szuverénekre és államfőkre, valamint az asturiai hercegre üritette. A herceg válaszában az idegen tisztek nevében megköszönte a szíves fogadást és azt mondta, hogy nagy tisztességnak tartja, hogy jelen lehet a francia hadsereg hadgyakorlatain. Poharát *Loubet* elnökre és a vitéz francia hadseregre üritette. A francia tiszteket az erkélyen való megjelenésükkor lelkesen elvette a tömeg.

A burok végső lefegyverzése.

London, szeptember 3. A *Morning-post* jelenti *Pretóriából* tegnapi kelettel, hogy a belügyek hivatalában törzsfőgyűlést tartottak, a melyen mintegy 400 törzsfő jelent meg. A gyűlésen kihirdették a törzsfők előtt azt a rendeletet, hogy a birtokukban lévő összes fegyvereket és lövészereket be kell szolgáltatniok.

Olasz-török barátkozás.

Konstantinápoly, szeptember 3. *Palumbo* tengernagyot és kíséretét a rakodóparton a szultán küldöttje üdvözölte, mire a vendégek egy század lovasságtól kíserve udvari fogatokon a *Jildiz-palotába* hajtottak, a bol a szultán *Palumbót* kíséretével és az olasz nagykövetség tagjaival kihallgatáson fogadta. A kihallgatás rendkívül szívélyes volt. A szultán *Palumbónak* az Oszmanje-rend gyémántes nagyességét adományozta. Az olasz tisztek mindegyike kapott rendjelkitüntetést. *Palumbo* és kísérete a szultán ven-

dégeként e *Hotel Pera Palaco*-ban lakik. Diszszolgálatra egy hadosztálytábornok és négy hadsegéd van melléjük kirendelve. Az olasz király ajándékait a legközelebbi napok egyikén fogják átadni a szultánnak. A szultán különös megtisztelésben akarván részesíteni *Palumbó* ellentengernagyot, mindjárt megérkezése napján fogadta, úgy a mint fejedelmi látogatásoknál szokás. Azonkívül más kivételes megtisztelő intézkedéseket tett a szultán. Holnap az ellentengernagy tiszteletére az olasz nagykövetségen dejeuner, esütörtökön a haditengerészeti miniszteriumban bankett lesz. Pénteken az ellentengernagy jelen lesz a szelámlikon és a csapatok felvonulásán. Ugyanazon a napon a *Jildiz-palotában* ebéd és színházi előadás lesz.

Gyujtogató munkások.

New-York, szeptember 3. *Bremmából* jelentik, hogy az ottani sztrájkoló munkások felgyujtották a *Pocahantas-bányatársaság* szénbányáit. A tüzet hamarosan elfojtották s így a kár valószínűleg nem nagy.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 3. (*Saját tudósítónk távirata.*) Déli zárlat. Buzakinát csekély, vetelkedv jó. Kedvező irányzat mellett 40,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs 5 fillérrel drágább. Idő szép.

Buza októberre	6:72—73.
„ áprilisa	7:01—03.
Rozs októberre	6:03—04.
„ áprilisa	6:23—24.
Zab októberre	5:45—46.
„ áprilisa	5:74—75.
Tengeri szeptemberre	5:36—37.
„ májusra	5:36—37.

TORVÉNYKEZÉS.

Tolvajszövetkezet. Egész csapat ember, asszony vegyesen állott tegnap a királyi törvényszék előtt. *Doró Lidia*, *Vácsi Juliánna*, *Vácsi Lajos*, *Vácsi Sándor* és felesége valamint *Schlesinger Lajos* szoboszlai lakosok voltak ezek. — Volt még ugyan egy hetedik vádlott is, *Közma Juliánna*, de ez időközben meghalván, a királyi törvényszék ellene megszüntette az eljárást. Nevezett vádlottak közül *Doró Lidia* és a két *Vácsi* testvér 1901 december 30-án fe törték *Harsányi Bálint* gazdaember tanyáján a padlást és onnan 3 párnát és 8 kiló sertéshúst elvittek. A sertéshúst, mivel *Vácsi Lajos*, *Margit* nevű leánya éppen meghalt, halotti sorban fogyasztották el. A párnákat pedig *Schlesinger Lajosnak* adták el 16 koronáért. A vádlottak beösmérésével és a megeskettett tanuk vallomásával a törvényszék teljesen beigazolttnak látta a büneselkményt és ezért *Doró Lidiát* és *Vácsi Juliánát* mint tetteseket egyenként 6 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, valamint 40 korona kártérítésre, *Vácsi Lajost* 3 heti fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. *Vácsi Sándort* és feleségét, valamint *Schlesinger Lajost* felmentették.

KÖZGAZDASÁG.

Új hideghus-vásár. A budapesti vi-sárcsarnokok igazgatósága a tanáshoz előterjesztést tett a hideg sertésvásárok szaporítása tárgyában. Azt javasolja ugyanis, hogy engedélyezzen a tanács a bombatéri csarnok idénypiacán is olyan vásárt, mint a minő a pesti oldalon a Garay-téren és az Oreczy-úti nyílt piacon létezik. Ennek az új hideg sertés-husvásárnak az volna a célja, hogy egyrészt a bombatéri detailsarnok forgalmát emelje, másrészt pedig a budai vevőközönség kényelmére szolgálja azáltal, hogy ehhez a közkedvelt árucikkhez könnyebben jutna hozzá.

Élő állatok. Zürichből jelentik, hogy széna a hegyi vidékeken bőven van és ehhez képest az állatkereskedelem élénkül. Hízó- és vágómarhára augusztusban jó kereslet volt, magas árak mellett.

Fagyasztott hus Argentínából. Buenos-Airesben junius hóban La Blanca cím alatt 1.000.000 arany peso tőkével (mely utóbb 1 és fél millióra emelhető) részvénytársaság alakult, fagyasztott hus termelésére és kivitelére. A vállalat vágóhidat rendez be, melyen naponként 5000 aprómarhát és 250 szarvasmarhát fog vágatni és évenként egy millió juhnegyedet és 50.000 marhanegyedet fog fogyasztani. A vágóhid építését S. Sterne and Co. angol és Otto Franke and Co. amerikai cégek vállalták el, oly formán, hogy a hústermelést még a folyó évből lehessen megkezdeni. Argentínában már most van három ilyen vállalat, a Compania Salsiena, a River Plate Fresh Meat Company és a Nelson, melyek 1901-ben 2.778.094 negyed birkahúst és 124.823 negyed marhahúst exportáltak fagyasztott állapotban.

Regénycsarnok.

E s ő.

A Szabadság számára írta: **Dombay Hugó**
(Folytatás.)

Csakugyan igaza volt. Nyugat felől viharos felhők gomolya közeledett és a kerti fák sudarai egy-egy száguldó szél-roham alatt mélyen hajladoztak. A felhők sötét tömege szinte vágatott a szél nyomása alatt, mindegyre magasabbra tolva félelmes, ormótlan testét. Már a távoli égzengés moraja is megcsapta fü-leinket. A vihar oly rohamosan jött, hogy beszédközben addig észre sem vettük a veszedelem közeledését.

Beláttam, hogy valóságos istenkisér-tés lett volna utra kelni.

Alig ocsudtunk föl a meglepetésből midőn már fölöttünk rohant az itt-ott fehér foltos, de alapjában sötétszürke áradat és egy hatalmas villám dörgése megreszkettette az ablakokat, rá nyom-ban meg súlyos esőcseppek nehéz kop-panása billentyűzött végig az üvegeken. A hirtelen beállott sötétségben lámpát gyújtottak és mi most már beláttuk, hogy ugyancsak menthetetlenül ott rekedtünk.

Nem kis ámulatomra úgy vettem észre, hogy Pistát legkevésbé sem bántja az ott rekedés, sőt mintha éppen örült volna a viharnak a kötnivaló.

A háziur most kártyát vett elő, hogy estebédig azzal mulattasson. Beők Pista azonban szabadkozott, hogy ő soha sem játszik sőt egyáltalán nem is ért az efféléhez. Tudtam, hogy hazudott, de nem cáfoltam rá, mert hiszen az ilyen tudatlanság csak javára válhatott a lányos háznál, mint kész ajánló-levél.

A háziur azonban nem akart lemondani a játékról és a tanítóért küldött. Csodálkozva néztem rá. Kint csak úgy zuhogott az eső, bömbölt a vihar és a vízár valóságos zuhogó patakok alak-jában rohant alá az utca lejtőiről.

— Ugyan már hogy tenné ki a lábát valaki egy kártyajátszmáért ebben a zivatarban? — kérdeztem a háziurtól — csak nem sült bolond a tanítótok?

— Nyomban itt lesz, meglátod. E miatt nincsen aggodalom. A tanító olyan ember, a ki előtt kártyaügyben nincs akadály, lehetetlenség. Ha eső helyett egy fejszeraktár potyogna az égből, még akkor is átjön egy preferanszért. Legfő-lebb a vaskályháját húzza magára pán-cél gyanánt. Csak ne volna olyan szo-rakozott az oktondi, különben derék, pompás ember. (Folyt. köv.)

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: **Jabloneczay Kálmán.**

(Folytatás)

X.

P á r d u c.

Babill szabadon érezvén tagjait meg-rázkodott és villogó szemeinek sugarait rálövelte a még mindig ragyogó fenséges alakra.

Es a helyett, hogy a multat megboszulta volna, rádobta volna magát a ki-hívó mosolylyal álló kacér alakra... oda borult az apró lábaeskákhoz és örül-

ten zokogva, esőkokkal halmozta el azo-kat.

Crea grófnő még édebben mosoly-gott és szemeit győzelem ittasan emelte fel a bámuló közönségre és kocsisának intve, elrobogott az alázatosan megör-nyedt fekete társaságában.

Tardos ott maradt az ő hü párduezával. Babillt, a hü barátot elrabolta a démon... Két régóta gyilkos szerelem-mel keresett, üldözött,

Két napig barangolt Tardos a ki-kötő város utcáin céltalanul.

Értéktárgyainak elvesztegetése után volt már annyi pénze hogy haza utaz-hatott.

Babillról nem hallott semmi hirt... Nem tudta senki utba igazítani, hogy merre keresse.

Végre kezdett belenyugodni a vég-zet intézkedésébe, hogy Babillt immár örökre elvesztette.

Elhatározta, hogy a legközelebbi vonattal indul haza felé.

Ki is ment az ő párduezával a va-suti pályaházhoz.

Megváltotta a jegyet egész hazájá-nak fővárosáig, úgy a maga, mint hü kisérője részére.

Vizsgáló szemekkel nézte a járó-ke-lőket, hát ha még egyszer feltalálná az ő hü barátját Babillt.

Babill nem mutatkozott sehol.

(Folyt. köv.)

Pályázati hirdetés.

A „Takarék és Hitelintézet“ zálog-házában üresedésben levő

zálogóri állásra

pályázat nyíttatik.

Az említett állással járó évi fizetés 2000 — azaz Kétezer korona, mely ha-vonként egyenlő részletekben előre fizet-tetik.

Köteles a megválasztandó egyén biztosítékként 4000 — azaz Négyezer ko-ronát készpénzben, vagy elfogadható ér-tékpapirban a hivatalba lépéskor az inté-zetnél letenni.

A nyugdíj intézet kötelezett tagja. Tartozik állását legkésőbb **f. évi ok-tóber 1-én elfoglalni.**

Kérvények folyó hó 12—19-ig a vezérigazgatóhoz a hivatalos órák alatt adandók be.

Debrecen, 1902 szeptember 2.

Az Igazgatóság.

Megérkeztek
a legújabb
női ruhaszövetek,
Francia flanelek,
mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódai.

Vászon készfelnemű raktárába.
Debreczen. Kistemplom-bazar.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület,
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-tüntetéseik tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-párosok, evezősök, vitorlások, athleák, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé
Elsőrendű ajánlatok.

